

VOKIETIJOS¹ LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3 (468)

1993 liepa

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Ateinančiais metais vasarą bus Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos VIII kongresas. Tai didžiulis renginys, vykstant kas ketveri metai. Į jį suvažiuoja viso pasaulio lietuvių jaunimo organizacijų atstovai, nariai ir daug svečių. Jie buvo pradėti rengti JAV--bėse, vyko Pietų Amerikoje, Europoje, Australijoje, taigi beveik visuose pasaulio žemynuose. Juose dalyvaudavo tik laisvojo pasaulio kraštų lietuviai jaunuoliai. Subyrėjus Sovietų Sąjungai ir geležinei uždangai nukritus, atvažiuoja ir jaunimo atstovai iš Lietuvos. O ateinančiais metais su viso pasaulio lietuvių jaunimo atstovais galės susitikti ir lietuvių jaunimas savo tėvynėje, nes kongresas prasidės Lietuvoje ir baigsis Anglijoje studijų dienomis. Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai reikalauja didelio pasiruošimo. Vos tik pasibaigus vienam kongresui, tuoj pradedama ruošti kitam.

Kadangi iki ateinančio kongreso beliko vos metai, tai ir Vokietijos lietuvių jaunimas ne juokais suskato jam ruošti. Tam tikslui ir kitiems organizaciniams reikalams aptarti Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba sušaukė net keturių dienų suvažiavimą per šeštines - nuo gegužės 19-tos iki 23. Jį, kaip dabar Lietuvoje kažkodėl mėgstama keistai sakyti kuravo arba šefavo, o mes vis dar tebesakome rėmė arba globojo Tarptautinė katalikų jaunimo organizacija Rytų ir Vidurio Europai, vadinama Ackermano Bendruomene, vokiškai Ackermann Gemeinde. Ji buvo įkurta komunistų užgožtų kraštų jaunimui remti. Komunizmo valdžiai žlugus, ji iš išibėgėjimo veikia ir toliau. Juolab, kad Rytų ir Vidurio Europos šalių jaunimas įvairiopus paramos vis dar reikalingas. Nepaisant gaunamos paramos, lietuvių jaunimo suvažiavimų dalyviai turi ir patys savo markutėmis prisidėti.

Kaip sakėme, suvažiavimas vyko 4 dienas gražioje Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos pilyje Annaberge, esančioje prie pat sostinės Bonnos aukštoje Rheino pašlaitėje. Suvažiavo šeštinių išvakarėse popiet. Vakare vyko susipažinimas ir pabendravimas prie laužo, užkandžiaujant čia pat skrudinamais kepsniais, kol vidurnakčio gaidžiai priminė, kad laikas ilsėtis.

Per šeštines po šventinių pusryčių Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Edis Putrimas pravedė susimąstymą. Apeitos keliolika lauke improvizuotų stočių su atitinkamais mąstymais.

Popiet buvęs Vokietijos I.J Sąjungos pirmininkas Tomas Bartusevičius supažindino su išeivijos lietuvių istorija. Iš jo klausytojai patyrė, kad po I pasaulinio karo daugiau lietuvių pabėgo į vakarus, o vėliau išvyko į Ameriką, negu po antrojo, tačiau pasta-

ryjų veikla žymiai pralenkė ankstyvesniųjų. Bėgliai nuo komunizmo buvo labiau apsišvietę, negu nuo caro. Prelegentas paskaitą iliustravo senomis lietuvių nuotraukomis iš pokarinio gyvenimo Vokietijoje. Jis reiškė nuomonę, jog išeiviai Lietuvoje nemieli svečiai. Po paskaitos buvo klausimų ir paaiškinimų. Vokietijos LJS-gos pirmininkė Dalia Baliulytė painformavo apie šią organizaciją.

Pagaliau pavėlavę automobiliu atvyko šeši jaunimo atstovai - 3 iš Lietuvos, dvi jaunuolės iš Sibiro ir viena iš Vengrijos: Tatjana Petrovskaja iš Barnaulo, Svetlana Jarumbavičiūtė iš Tomsko, Viktorija Povilaitytė iš Budapesto. Jų vėlavimasis gerokai sujaukė suvažiavimo programą - teko kai ką keisti, kai ką išleisti.

Klaus Žulys painformavo apie PLJS kongresus ir juose vykstančias studijų dienas, kurios sudaro bene svarbiausią kongresų dalį.

Vėliau visi dalyviai pasidalijo į du būrelius, vadovaujamus valdybos narių Bijūnaitės ir Lepos. Juose buvo rašomi straipsniai apie suvažiavimą, svarstomi jaunimo klausimai.

Vakare dalis jaunuolių išvyko arčiau susipažinti su Bonna, kiti sportavo.

Gegužės 22-rą - šeštadienį - Lietuvos ambasados Vokietijoje patarėjas dr. Jonas Rudalevičius supažindino su dabartine padėtimi Lietuvoje. Estijos ambasadorius Vokietijoje D. Matsulevičius informavo apie padėtį savo tėvynėje, kurios ūkis tvirtesnis esąs negu Latvijos ir Lietuvos. Įspėjo nesileisti rusų apgaulinėjamams.

Popiet buvo pasirinkimas: iškyla į Kölną arba plaukimas garlaiviu Rheimu. Vakarop perrinkta Vokietijos LJS valdyba, išrinkti jaunimo atstovai į VIII-jį Pasaulio liet. jaunimo kongresą.

Dabar Vokietijos LJS valdybą sudaro studentai: pirmininkė Dalia Baliulytė, išdininkė Anke Lepa, sekretorė Vilija Bijūnaitė, laikraščelio "Kibirkštėlė" redaktoriai Klaus Žulys ir Vaida Miklovaitė, VIII-jo PLJ kongreso reikalams Rimas Čuplinskas ir ryšininkė Vasario 16 gimnazijoje Rūta Salge. Atstovauti Vokietijos lietuvių jaunimui VIII PLJ kongrese išrinkti 9 studentai -ės: Dalia Baliulytė, Tomas Bartusevičius, Rita Bartusevičiūtė, Vilija Bijūnaitė, Rimas Čuplinskas, Alain Gromašauskas, Anke Lepa, Vaida Miklovaitė, Klaus Žulys.

Sekmadienį iš ryto buvo trumpas religinis susikaupimas koplyčioje.

Studentas iš Frankfurto E. Šileikis supažindino su dabartine Lietuvos valdžios sudėtimi bei politinėmis partijomis, palyginamas bei gretindamas jas su Vakarų. Per pasikeitimą nuomonėmis jis patarė jaunimui nenaudoti vyresnės kartos pravardžiavimų, kaip "komunistas" ir panašių.

Po suvažiavimo, į Lietuvą grįžtas autobusiukas užsuko į Vasario 16 gimnaziją Hüttenfelde. Čia pernakvojė ir apžiūrėję sodybą bei pilį, pirmadienį jauni svečiai išskubėjo namų, nes baigėsi trumpalaikė viza.

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE

Stuttgart

Š.m. birželio 4 Švabijos lietuviai surengė šeimynų savaitgalį - išvyką. Dviem autobusiukais ir trimis lengvais automobiliais suvažiavo į St. Michael namus Eberthardzelle, Allgäu krašte. Pirmas vakaras buvo skirtas susipažinimui ir pabendravimui.

Birželio 5 išskylaujant, susipažinta su Bad Schussenriedu ir jo meno turtais. Aplankyta paukščių karalystė prie Bad Buchau esančiame ežere-draustinyje. Įspūdinga kelionė buvo Bodeno ežero pakrantėmis. Kiek ilgiau stabtelta Überlingene bei Uhlingene. Vakaras praleistas besidalijant kelionės įspūdžiais ir dainuojant.

Birželio 6, sekmadienį, paminėta lietuvių masinių trėmimų pradžia 1941: skaityti prisiminimai vežimų į Sibirą, deklamuoti tremties eilėraščiai, susipažinta su Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio gimimu prieš 5 metus. Kun.K.Senkus aukojo šv.mišias už tremtinius ir laisvės kovotojus.

Popiet visi, pilni maloniausių įspūdžių, išsivažinėjo namučiu.

Motinos diena

Romuva

Turiningą MOTINOS DIENOS minėjimą ir motinų pagerbimą Romuvos lietuvių moterų klubas surengė gegužės 8. Vokietijos lietuvių centre Romuvos pilyje. Motinos paveikslu ir gėlėmis išpuoštoje salėje minėjimą pradėjo Vasario 16 gimnazijos sekretorė Onutė Šiugždinienė, pakviesdama kapelioną kun.Edį Putrimą sukalbėti maldą. Šiugždinių ir Šmitų darželinukai ir mokinukai padeklavo atmintinai išmoktus eilėraštkus apie motinas.

Rinktinių minčių apie motinas pabėrė Elena Liepienė. Anot jos, motinos pagarba tokia pat sena, kaip ir žmonija. Lietuvoje motinos kultas irgi senas. Pagarbos motinai pradmenų gausu Žemynos-Žemynėlės, senovės lietuvių žemės bei vaisingumo deivės, įsmeintos moters gimdytojos ir maitintojos įvaizdyje. Ji buvo pagerbiama, pradedant įvairius darbus, per gimtuves bei vardo suteikimo progomis. Motina dažnai, ypač dainose, lyginama su saule... Ji, kaip ir saulė - šilumos tiekėja, kaip ir žemė - maitintoja. Pagarba motinai, jos išaukštinimas įpintas į visus šeimos papročius. Čia kalbėtoja suminėjo tuos papročius ir citavo mūsų liaudies dainas...

Motinos, kaip ir tėvo teisės buvo įtvirtintos 1529 metų Lietuvos statute. Motina, sūnaus ar dukros nuskriausta veiksmu, ižeista žodžiu, galėjo atimti jiems skirtą dalį. Moters pareiga buvo saugoti namų raktus. Tai buvo jos, kaip namų šeimininkės, teisė.

Motinos Dienos minėjimu Lietuvoje pradėjo rūpintis įvairios organizacijos. 1929 kovo mėnesį Kaune įvykusiame Lietuvos moterų organizacijų pasitarime buvo nutarta Motinos dieną minėti kiekvienais metais pirmąjį gegužės sekmadienį. Motinos Diena tapo prisilietimo prie šimtmečiais kurtų vertybių - dorovės, papročių, dainų - diena.

Savo mintis apie motiną Liepienė baigė poetišku žodžiu: - lydėki mus visada, mama. Esame mažytės tavo dalelės - tarsi planetos, atitrūkusios nuo liepsnojančios saulės.-

Romuvos lietuvių moterų klubo pirmininkė Genė Lucienė, dėkodama prelegentei už prasmingas mintis, padėkojo ir ponions, prikepusioms ir paaukojusioms skanių pyragų šios šventės bufetui. Ji ypač dėkojo vokiečių Naumerių šeimai, kuri globoja ir šelpia daug lietuvių vaikų našlaičių bei jų šeimų Lietuvoje ir daug įvairių gėrybių nusiunčia įvairioms lietuvių šalpos organizacijoms bei prieglaudoms namams.

Dainas, daugiausia apie motiną, solo, duetu ir trio dainavo, prisitardami sentizatoriumi, Kauno muzikinio teatro solistai Lina Kinderytė ir Juozas Janušaitis bei to teatro choro artistas Arūnas Saveikis. Jų gražūs balsai ir gera pilies salės akustika apie 70-čiai klausytojų buvo tikras meninis desertas. Kai salė plojimais prašė vis daugiau dainų, dainininkai sakė, kad jie gros dar šokiams ir dainuodami. Savo pažadą su kaupu išpildė, grodami ir dainuodami šokiams iki vidurnakčio, kai tuo tarpu svečiai užkandžiavo ir gėrinėjo pilies verandoje arba salėje, o jaunesnieji susigundė ir kojas pamiklinti.

Stuttgart

Švabų sostinės lietuviai Motinos dieną šventė gegužės 2 su stipria religine bei menine programa.

Motinos diena Lietuvoje prieš karą buvo ir dabar yra švenčiama pirmą gegužės sekmadienį. Tą patį sekmadienį ir stuttgartiškiai minėjimą pradėjo kun.K.Senkaus už motinas aukotomis šv.mišiomis. Giedėjo maldininkai, vargonavo dr.Ričardas Kabelis.

Po pamaldų apie 40 tautiečių, kurių nemaža dalis buvo neseniai atvykę iš Lietuvos, susibūrė prie lietuvių moterų paruoštų vaisių stalų. Kun.K.Senkus supažindino su liturgijoje minima bei giriama moterimi ir motina. Po deklamacijos pagerbta E.Repšienė, neseniai atšventusi gimtadienį ir šiam renginiui paruošusi puikią loteriją, sugiedota Ilgiausių metų. Sonatiną pagrojo smuikininkė Rolanda Cechanauskaitė, akompanuojama pianisto Tomo Bakučionio. Kun.K.Senkus, akompanuojamas dr.R.Kabelio, padainavo "Našlaitėlio skundą". Duetu dainavo Aldona Beckerienė ir Marija Martišienė. Koncertas baigtas grupine daina "Kur tas kelelis pilkas".

Po programos niekas neskubėjo namo. Kiekvienas norėjo atsigaivinti malonia lietuviška nuotaika, kurios dažnam pritrūksta kasdieniniame gyvenime.

München

Bavarijos sostinėje Motinos dienos minėjimą surengė VLB Müncheno apylinkės valdyba gegužės 9, sekmadienį. Tą sekmadienį ir vokiečiai švenčia Motinos dieną. Turbūt dėl tos priežasties į minėjimą atsilankė mažiau žmonių, nes mišrios šeimos tą dieną šventė namuose.

Be kitų gražių epitetų motina vadinama ir maitintoja: ji valgydina vaikus, paruošia šeimai maistą, vaišina svečius. Tad ir Münchene, visiems susėdus prie vieno stalo, išsiviešpatavo šeimyniška nuotaika. LB apylinkės pirmininkas dipl. inž. Robertas Šneideris sūnišku žodžiu pasveikino motinas, įteikdamas po puokštę gėlių. Vyrų užtraukė Ilgiausių metų... Solistas Gintaras Vyšniauskas, giedąs beveik kiekvienose lietuviškose pamaldose, prisitardamas gitara, dainavo lietuviškas bei itališkas dainas. Visą vakarą skambėjo visų dainuojamos senosios ir naujosios lietuvių dainos apie motinas.

Veikė turtingi čia pat skrudinamų dešrelių bei kitų mėsos kepsnių ir kavos su pyragais bei gėrimų barai.

Sekmadienį šv. mišias motinų intencija aukojo kun. Putrimas Romvos parke, pavasario saulutei šviečiant ir paukšteliams garsiai čiulbant. Per pamokslą jis sakė, kad prieš porą metų lankėsi Palestinoje. Netoli Jeruzalės aplankė vietą, kur, sakoma, gyveno Marijos sesuo Elzbieta. Dabar ten vienuolynas. Jame prie sienos prikalta Marijos giesmė Magnificat, išversta į beveik visas pasaulio kalbas, tarp jų ir į lietuvių kalbą. Tą labai paplitusią giesmę jis ir perskaitė.

Taip buvo prisimintos ir pagerbtos motinos bei močiutės, taip pat ir mūsų Išganytojo motina Marija.

BIRŽELIO TRĖMIMUS

Vasario 16 gimnazijos mokiniai, mokytojai ir Hüttenfelde gyvenantys lietuviai paminėjo šv. mišių metu. Per pamaldas moksleiviai ateitininkai suvaidino trėmimų sceną. Vakare vėl visi susirinko vėliavų aikštelėje. Čia buvo nuleista visą dieną iki pusės stiebo plevėsavusi Lietuvos trispalvė. 13b klasės mokiniai, vadovaujami kun. Putrimo, paruošė vaidinimą, kurio vedamoji mintis - iš tų baisių įvykių mokytiis krikščioniškumo. Jė šių tautos kančių turėtume išmokti atleisti priešui kaltes, pavalgydinti išalkusį, pagirdyti ištroškusį, nuogą aprengti ir t.t. Žmonės turi atėityje tapti geresni, gal tada ir pasaulis taps geresnis.

Šv. mišiose ir vakaro minėjime dalyvavo nemaža grupė Lietuvos beisbolininkų, kurie vyko į tarptautines rungtynes Madride. Netoli Hüttenfeldo juos ištiko avarija, todėl laukdami, kol kaltininko draudimas užmokės jiems skrydžius į Madridą, gyveno gimnazijos salėje. Vėliau Madride jiems gerai sekėsi, nes pateko į aukščiausią pasaulinę lygą. Taip Dariaus atvežtas sportas vėl sėkmingai leidžia šaknis Lietuvos žemėje.

PALYDĖTAS AMBASADORIUS

Pirmasis nepriklausomos Lietuvos ambasadorius Vokietijoje prof. Vaidotas Antanaitis su žmona š.m. gegužės 16 grįžo į Lietuvą. Su jais atsisveikinti į Frankfurto aerouostą atvažiavo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba - A. Lipšys, A. Šmitas, V. Bartusevičius su žmonomis, E. Tesnau, o taip pat VLB Tarybos įgaliotinis kultūrinių ryšių su Lietuva reikalams P. Odisis su žmona. Jie nuoširdžiai dėkojo ambasadoriui už glaudų bendradarbiavimą su Vokietijos lietuviais, už Lietuvos valstybės atstovavimą Vokietijoje, kas nebuvo lengva, nes pirmajam Lietuvos diplomatai teko rūpintis ir patalpomis, užmegzti pirmuosius ryšius su įvairiomis įstaigomis bei asmenimis.

Nauju Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Vokietijoje paskirtas prof. Zenonas Namavičius, teisininkas, paskutiniu metu dirbęs Vilniaus Universitete prorektoriumi.

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS 10-čiai KATALIKŲ

Birželio 20, sekmadienį, Lietuvos šventųjų koplyčioje Romuvos pi-lyje Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius prel. An- tanas Bunga suteikė Sutvirtinimo sakramentą 10-čiai tikinčių- jų: 8-iems mokiniams ir Laimai Veršelienei bei jos marčiai. 5 sutvirtintieji yra iš Vokietijos ir 5 iš Lietuvos.

Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Edis Putrimas mišių pradžio- je pranešė, kad visi kandidatai ilgesnį laiką ir su noru ruošė- si. Sutvirtinimo sakramentą suteikti pakviestas vysk. Antanas Deksnys, sutarta šventės data. Nelaimei, ganytojas prieš keletą dienų sunkiai susirgo - buvo dalinai paralyžuotas. Dėkojo prel. - Bungai, kad sutiko padėti gelbėti.

Per pamokslą prel. Bunga aiškino, kad švenčiame Sekmines - Šv. Dva- sia šiandien nužengs ant dešimties kandidatų, pasiruošusių ją priimti. Šv. Dvasios veikimas nuostabus: per pirmąsias Sekmines bailius ir išsigandusius apaštalus ji pavertė drąsiais kovoto- jais, nepabūgusiais mirti už tikėjimą. Anksčiau laivai, keliauda- mi per vandenynus, norėdami patirti ar teisinga kryptimi plau- kia ir ar toli žemė, išleisdavo balandžius. Pagal jų skrydžio kryptį sukdavo savo laivus ir niekad neapsirikdavo. Ar mūsų gyvenimas nėra banguojanti jūra? Sukime savo gyvenimo laivo vai- rą Šv. Trejybės per Šv. Dvasią nurodoma kryptimi. Priminė Šv. Dva- sios dovanas ir maldavo, kad ant mūsų nužengtų išminties, supra- timo, patarimo, tvirtybės, dievotumo bei Dievo baimės dvasia. Tai bus didžiausia šios šventės dovana, prieš kurią nublanks visos kitos šiandien iš tėvų ir draugų gaunamos dovanėlės.

Kun. Putrimas paskelbė kandidatus, pasiruošusius priimti Sutvir- tinimo sakramentą: Alesius Vilius Povilas, Kalven Elvyra Jani- na, Lipšytė Laima Diana Edita, Lipšys Martynas Justinas, Sater- nus Egidijus Jurgis, Schröter Tobias Jonas, Slankauskaitė Rasa Ona, Slankauskas Vytautas Antanas, Veršelienė Laima Regina ir Veršelienė Meilė Teresė. Kiekvienas sutvirtinamasis prie alto- riaus buvo palydėtas globėjo. Komunija buvo dalijama dviem pavi- dalais - duonos ir vyno. Darniai ir pamaldžiai skambėjo naujo- sios lietuvių religinės giesmės, vadovaujant ir gitara prita- riant abiturientui Liudui Motekaičiui.

Per šventinę vakarienę, kurią valgė visi mokiniai ir svečiai, kun. Putrimas papasakojo, kokia kebli padėtis buvo susidariusi, kai staiga susirgo vysk. Antanas Deksnys, o visi kandidatai la- bai norėjo būti sutvirtintais jau šį sekmadienį. Padėtį išgelbė- jo prel. Bunga, gavęs vyskupo leidimą teikti Sutvirtinimo sakra- mentą.

Direktorius Andrius Šmitas dėkojo prel. Bungai už mokinių tikėji- mo sutvirtinimą, o ypač kun. Putrimui už jų paruošimą. Neseniai jis paruošė keletą mokinių pirmajai komunijai, o dabar - Sutvir- tinimo sakramentui.

Sutvirtintųjų vardu abiems dvasininkams padėkojo Laimutė Lipšy- tė. Įteiktos dovanos. Prel. Bunga padovanojo visiems sutvirtin- tiems po knygą apie popiežių Joną Paulių II, kuris po poros mėne- sių lankys Lietuvą, o direktorius Šmitas - po Dudeno enciklopedi- ją mokiniams. Sugiedota Ilgiausių metų.

ABITURIENTŲ IŠLEISTUVĖS

Nors šiemet tik du abiturientai, bet jų išleistuvės buvo nelaukta gausios ir iškilmingos. Tai dėl to, kad jose dalyvavo Vilniaus Lietuvių namų mokyklos apie 20 mokinių ir apie tiek pat mokytojų, o taip pat neseniai į Bonną atvykęs naujasis Lietuvos ambasadorius prof.dr.Zenonas Namavičius su žmona ir keletu bendradarbių. Tai prie vakarienės stalų susėdo per pusantro šimto žmonių.

Birželio 25 po skanios ir gausios vakarienės Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas pasveikino abiturientus, svečius ir savuosius. Juos pristatydamas pastebėjo, jog ambasadorius ir Vilniaus lietuvių namų mokykla čia pirmą kartą. Palygino abi mokyklas - čionykštę ir vilniškę -, išvardindamas jų panašumus ir skirtingumus. Apibūdino ir abu abiturientus. Liudas Motekaitis yra ketvirtas Motekaičių šeimos narys, lankęs Vasario 16 gimnaziją. Visi labai muzikalūs. Liudas grojo mokyklos orkestre ir vadovavo giedojimui per katal.pamaldas. Jo labai pasiges muzikos mokytojas Paltinas ir ypač kapelionas kun.Putrimas. Parodė gabumą ir kitose srityse, nes abiturijos egzaminus išlaikė labai gerai - 1,7 vidurkiu. Tuo pačiu metu laikė įstojamuosius egzaminus į Kėlnų konservatoriją. Į mūsų gimnaziją atvyko prieš 5 metus iš JAV-bių. O Diana Miulerytė pateko į Vokietiją labai nuotykingai. Ji su ekskursija atvyko iš Kauno į Rytų Vokietiją, slaptai perėjo sieną, čia susirado dėdę, kuris atsiuntė ją į šią gimnaziją. Gabi piešėja - Kaune baigusi disaino mokyklą. Sunku jai buvo pasivyti biologijoje ir matematikoje, bet visus sunkumus nugalėjo ir gimnaziją baigė neblogo vidurkiu - 2,5. Gabi visuomenės veikėja - buvo ateitininkų pirmininkė, mokinių komiteje, reišėsi ir religinėje veikloje, Jaunimo sąjungoje. Abiems abiturientams linkėjo tokiu užsispyrimu studijuoti aukštosiose mokyklose, koku čia mokėsi. Įteikė brandos atestatus, pastebėdamas, kad jie atidaro kelią studijoms visose vokiečių aukštosiose mokyklose bei universitetuose. Įteikė prasmingą dovaną - V.Natkevičiaus veikalą apie dr.Joną Grinių, pavadintą "Žydrijojo romantizmo besiilgint". Joje vienas buvęs Vasario 16 gimnazijos direktorius rašo apie kitą buvusį šios mokyklos direktorių.

Kapelionas kun. Edis Putrimas sakė, kad su skaudančia širdimi atsiveikina su abiturientais, pamaldų organizatoriais. Liudas grojo ir vadovavo giedojimui, o Diana atliko skaitymus ir net pamokslą paruošė. Padovanojo po žiedinių rožančių. Apdovanojo ir kitus pamaldų ruošimo ir pravedimo talkininkus.

Ambasadorius Namavičius kalbėjo, kad jam čia taip miela, jog nenoriai grįš į Bonną. Šita aplinka jam įprasta, nes profesoriaudamas dirbo su jaunimu. Šiandien ir Lietuvoje moksleiviai gauna brandos atestatus, o studentai - diplomus. Šiandien tėvynėje įvedami litai, o po poros mėnesių paskutinis rusų kareivis apleis mūsų kraštą. Džiaugėsi Vilniaus lietuvių namų mokyklos ir šios gimnazijos akivaizdžia draugyste. Pažadėjo visada čia lankytis, kai tik bus kviečiamas. Dėkojo Vokietijos LB darbuotojui Jonui Vaičekauskui už pagalbą ambasados darbuose.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys svarbiausiu gimnazijos uždaviniu laikė lietuviybės puoselėjimą. Bet gyvenant Vokietijoje nemažiau reikalinga ir vokiečių kalba. Jai tobulinti padovanojo abiturientams po naująjį dviejų tomų vokiečių-lietuvių kalbos žodyną.

Vilniaus Lietuvių namų direktoriaus pavaduotoja Visockytė, pasveikinusi abiturientus poeto Baltakio žodžiais, padovanojo abiturientams bei kun. J. Dėdinui po Justino Marcinkevičiaus knygą ir atrišo dovanų krepšį: direktorius A.Šmitas gavo duonos kepalą ant lininio audinio, o gimnazija - gražų 12-kos puodukų kavos rinkinį ir midaus butelį. Dosniai apdovanojo ir koku nors būdu parėmusius Lietuvių namus ir paglobėjusius jų keliautojus. Meniškomis lietuviškomis vazomis praturtėjo J.Lukošius, R.Tesna, Eug.Lucienė, G.Venckuvienė. Lipšiai ir šiugždiniai susilaukė kitokių dovanų. Visi galėjo paragauti lietuviškų saldainių.

Romuvos liet. moterų klubo vardu Eug.Lucienė parėmė vilniškius svečius vokeliu "ant benzino". Abiturientai taip pat susilaukė po vokelį.

Ateitininkų kuopos globėja Marytė Šmitienė tvirtino, kad tokios kitos pirmininkės, kokia buvo Diana, sunku bus susilaukti. Padovanojo Pr.Kuraičio "Filosofijos raštų rinktinę".

Diana Miulerytė dėkojo gimnazijos vadovams ir mokytojams bei auklėtojams už gautą paramą bei žinias. Didžiausia padėka priklausė M.Šmitienei, kurios globoje jai buvo nesunku dirbti. Čia praleisti 3 metai surišo su gimnazija.

Liudas Motekaitis savo padėkos žody, perpintame filosofinėmis mintimis, ne tik dėkojo už suteiktas sąlygas gerai baigti gimnaziją, bet kvietė jos vadovus džiaugtis, kad jos absolventų derlius šiandien dar padidėjo. Per 5-rius čia praleistus brendimo metus jis sutvirtėjo įvairiais požiūriais.

1993 METŲ ABITURIENTAI

Šiais metais Vasario 16 gimnazijoje brandos egzaminus laikė tik du abiturientai. Abu išlaikė gerais vidurkiais.

Diana MIULERYTĖ, gim. 1970, į gimnaziją atvyko prieš trejus metus iš Lietuvos. Gana greit išmoko vokiečių kalbą ir stropiai ruošėsi brandos egzaminams. Čia būdama, įstojo į ateitininkus ir šiemet jiems pirmininkavo. Visur prisidėjo savo dalyvavimu. Bendrabutyje buvo įkūrusi Riebalių klubą, kurio nariai dažnai kepė ir virė įvairius valgius. Reiškėsi spaudoje. Ketina studijuoti teisę.

Liudas MOTEKAITIS, gim. 1972, prieš penkerius metus atvyko į gimnaziją iš Texas'o, JAV. Jau jo brolis Kazys ir sesuo Milda buvo po dvejus metus čia mokėsi. Liudas, dvejų metų kadencijai pasibaigus, nutarė likti ir čia laikyti brandos egzaminus. Visi Motekaičiai be galo muzikalūs. Liudas grojo orkestre, dainavo chore, liaudies dainų būrelyje, rengiamuose gimnazijoje koncertuose violončele, saksofonu arba pianinu profesionaliai grodavo sudėtingus kūrinius. Šv.mišių metu giesmes palydėdavo gitaros ritmiškais akordais. Ketina studijuoti muziką Koelno konservatorijoje.

METINĖ ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Metinei savo šventei, kasmet vykstančiai per Sekmines, Vasario 16 gimnazijos vėsk. Motiejaus Valančiaus vardo kuopos ateitininkai uoliai ruošiasi. Tada kandidatai į ateitininkus duoda išodį. Iki šiol būdavo tik keletas kandidatų kasmet, o šiemet - net 11: Aleksandras Bagdonavičius, Kristina Holzmann, Zita Kalesinskaitė, Kazimieras Kaminskas, Elvyra Kalven, Antanas Karčiauskas, Indrė Kazakevičiūtė, Laimutė Lipšytė, Lina Pocevičiūtė, Indrė Sakutė ir Inga Senkutė. Pusė jų - iš Lietuvos. Tai kuopos pirmininkės abiturientės Dianos Miulerytės ir kuopos globėjos mokykl. Marytės Šmitienės nuopelnas. Jos džiaugiasi ir savo įnašą idėjusios į Lietuvos ateitininkiją. Naujieji ateitininkai, grįžę tėvynėn, ilies jos ateitininkams vakarietiškos dvasios.

11 kandidatų pasirinkimas buvo rimtas: kiekvienas jų turėjo susipažinti su ateitininkijos istorija bei ideologija, parašyti rašto darbą ir laikyti egzaminus. Išlaikė visi.

Gegužės 29 (šeštadienį) popiet 33 asmenys, tarp jų 18 mokinių, dviem autobusiukais ir dviem lengvais automobiliais leidosi į Memmingeną. Kelionė - per 300 km, bet prel. Antano Bungos būstinę visi pasiekė dar prieš vakarienę. Jaunuosius svečius šeimininkas pasitiko išskėstomis rankomis ir tuoj visus paskirstė į nakvynes: kai kuriuos pas save apnakvino, kitus į viešbučius pasiuntė ir dar kitus priėmė seselės vienuolės po savo pastoge. Pas seseles visi buvo karališkai maitinami, o paskaitų klausė ir pramogavo prel. Bungos būstinėje. Po skanios vakarienės visi patraukė į netoliese gyvenančio prel. Bungos svetainę. Susirinko apie pusšimtis tautiečių. Po trumpo šeimininko pasveikinimo sveikino ir M. Šmitienė sakydama, kad šiemetinis suvažiavimas - jubiliejinis: dešimtą kartą iš eilės renkamės pas svetingąjį prelatą. Jai itin malonu sveikinti studentus iš Bonnos ir viešnius iš katal. Bavarijos Eichstätto universiteto, o ypač iš Lietuvos - iš Kretingos ir Panevėžio, su kurio ateitininkais Vasario 16 gimnazijos ateitininkai mezga bičiuliškus ryšius.

Ateitininkai gyvenime ir veikloje vadovaujasi 5 principais: tai katalikiškumas, tautiškumas, šeimiškumas, inteligentiškumas ir visuomeniškumas. Vieną jų apibūdino dr. Jonas Norkaitis. Jį pristatė direktorius Andrius Šmitas.

Prelegentas yra gimęs Lietuvoje. Ten ir gimnaziją lankė, o ją baigė jau Vokietijoje. Filosofijos studijas pradėjo ir baigė irgi Vokietijoje daktaro laipsniu. Kai pamatė, kad filosofams gyvenimas sunkus, griebėsi studijuoti ir baigė ekonomijos mokslus. Vėliau iš jų pragyveno: dirbo dviejose stambiose vokiečių firmose, eidamas atsakingas pareigas. Nevengė ir visuomeninės veiklos - ilgą laiką buvo Vasario 16 gimnazijos kuratorijos bei VLB Stuttgarto apylinkės valdybos pirmininkas.

Dr. Norkaičio paskaitos tema - Visuomeniškumo principas dabarties perspektyvoje. Prelegentas teigė, jog ateitininkas negali pasitenkinti tik savo asmens tobulinimu. Eiti į visuomenę skatina ją įpareigojanti atsakomybė už visumą. Kaip krikščioniui ir kaip lietuviui ateitininkui negali būti vis tiek, kokiomis sąlygomis gyvena jo tauta ir jo tautiečiai. Kiekvienam, norinčiam prasmingai gyventi žmogui, atsakomybė už visumą yra neišvengiama būtinybė, kartais sunki pareiga. Konkrečiai tai visų pirma

reiškia pareigą susiorientuoti visose valstybinio bei viešojo gyvenimo apskritai srityse. Tam reikalingos sistemingos studijos. Tai reiškia peržvelgti taip pat kitų viešajame gyvenime besireiškiančių jėgų interesus bei metodus. Žvelgdamas į dabartinę padėtį Lietuvoje, dr. Norkaitis palietė šiuos jaunam ateitininkui itin aktualius klausimus:

- ateitininkai ir kitos organizacijos, pvz. skautai ir ekologinis judėjimas; su jais gali būti daug sąlyčio taškų;
- parapijos gyvenimas ir ateitininkų vieta joje;
- kova prieš skurdą ir gyventojų teisinių netikrumą, kur ir jaunas moksleivis gali duoti vertingą teigiamą įnašą.

Po paskaitos gyvas ir kritiškas nuomonių pasikeitimas, moderuojant Vasario 16 gimnazijos kuratorijos pirmininkui V. Damijonaičiui, užsitęsė iki vidurnakčio. Uoliai į skvernus paskaitininkui kibo studentai iš Bonnos. Diskusijos daugiausia sukosi apie klausimus, kokiomis formomis turėtų reikštis ateitininkų visuomeniškumas, kaip dalyvauti politikoje, kitose organizacijose, kad nebūtų laikoma skverbimusi ar infiltracija, o geranorišku indėliu.

Kulminacinis šventės taškas buvo pirmosios Sekminių dienos šv. mišios, atnašautos septynių dvasiškių: vyskupo Antano Deksnio, prelatų Tulabos, Jatulio bei Bungos, pranciškono iš Kretingos tėvo Astijaus Kungio, Panevėžio vyskupijos ateitininkų dvasios vado kun. Rimo Gudelio ir Vasario 16 gimnazijos kapeliono kun. Putričio. Pamokslą apie šv. Dvasią ir ateitininkų šūkį "Visa atnaujinti Kristuje" pasakė šv. Sosto protonotaras mons. Tulaba. Prie altoriaus stovėjo ateitininkų vėliava su trijų moksleivių palyda. Vysk. Deksnys skaitė ateitininkų įžadą-priesaiką. 11 kandidatų (8 mergaitės ir 3 berniukai) ją kartojo. Priklaupdami bučiavo vėliavą. Vyskupas kiekvieną apjuosė moksleivio ateitininko juoste ir pasveikino. Visi maldininkai sugiedojo ateitininkų himną. Per pamaldas giedojo visa bažnyčia ir duetu - Kretingos evangelizacijos būrelio nariai, prisitardami gitaromis.

Po pamaldų visi lietuviai susirinko vienuolyno paviljone atsigalvinti. Svečių vardu A. Šmitas dėkojo seselių vienuolynui už vaišingumą, o vyresnioji Edelkunde apjuosta tautine juosta. Sugiedota "Ilgiausių ir vaišingiausių metų."

Kretingos parapijos evangelizacijos kvartetą, prisitardamas muzikos instrumentais, giedojo apie šv. Dvasią. Kretingos pranciškonų vienuolyno viršininkas tėvas Astijus Kungys painformavo apie Lietuvos jaunimą ir visuomenę. Nors sakoma, kad 80% Lietuvos gyventojų katalikai, bet tik dalis jų palaiko santykius su Bažnyčia. Pavyzdžiui, iš 22.000 Kretingos gyventojų, gal tik pusantro tūkstančio bendrauja su Bažnyčia. Kaip grybai po lietaus dygsta sektos. Katalikams labai trūksta žmonių, sugebančių mokamai aiškinti tikėjimo tiesas. Kalbėtojas pastebėjo, kad Vokietijos moksleiviai daugiau žino apie tikėjimą, negu Lietuvoje pradedantys seminaristai.

Kretingoje jaunimui ketvirtadieniais aiškinamas šv. Raštas. Susidomėjimas nemažas. Atvažiuoja iš kitur autobusais bei automobiliais. Trūksta kunigų. Kuriasi maldos ir evangelizacijos rateiliai iš pasauliečių. Jaunimas jų daugiau klauso negu kunigų, kurie, sako, taip kalbą, nes tokia jų tarnyba. Kalbėtojas pristatė kartu keliaujančią Kretingos katalikiškos vidurinės mokyklos

direktore Astą Radikiene. Du evangelizacijos būrelio nariai - pasauliečiai - Algis Malakauskas ir Petras Petreikis - papasakojo, kaip jie apsisprendė pasišvęsti Kristaus mokslo skleidimui.

Per pietus moksleivių ateitininkų globėja Šmitienė naujiesiems ateitininkams įteikė po knygą dovanų. Popiet daugelis svečių išvažiavo susipažinti su gražiomis Bavarijos vietovėmis bei piliomis, pasiekdami net Alpių kalnus. Grįžo sulyti ir išalkę. Bet visų laukė skanūs ir sotūs paties prel. Bungos pas seseles gaminti didžkukuliai.

Po vakarienės vėl prel. Bungos svetainėje koncertavo studentai Darius Udrys (akordeonas), Rimas Čuplinskas (gitara) ir Liudas Motekaitis (saksofonas). Naujieji ateitininkai, persirengę ne-grais, labai vykusiai ir išpūdingai parodė, kaip afrikiečiai vaidina "Eglę žalčių karalienę". "Vertėjavo" punskietė Kalesinskaitė. Vėliau vyko didžiosios varžybos tarp svečių, pasidalijusių į 6 grupes. Priartėjus vidurnakčiui, vyresnieji nuėjo ilsėtis, o jaunieji pramogavo dar porą valandų.

Antrą Sekminių dieną šv. mišias atnašavo 5 lietuviai dvasininkai. Giedojo Kretingos evangelizacijos du nariai, prisitardami gitaromis, ir visi tikintieji. Pamokslą pasakė tėvas Astijus Kungys OFM iš Kretingos. Priešpiet vėl prel. Bungos svetainėje kun. Rimas Gudelis bandė atsakyti į klausimą, kokią vaidmenį ateitininkai turėtų vaidinti Lietuvos gyvenime ir labai plačiai informavo apie Panevėžio katalikų rūpesčius bei laimėjimus. Džiaugėsi, kad pagaliau pasisekė atgauti Nevėžio ir Sanžylos santakoje netoli Berčiūnų miestelio esantį gražų apie 30 ha žemės plotą stovyklai. Buvusis pionierių stovyklos pastatas, delsiant vyriausybės organams jį atiduoti, buvo apgrobtas: išdaužyti langai, išlaužytos durys, išnešta viskas, kas kam patiko. Dabar talkininkų darbu ir rėmėjų lėšomis pastatas dalinai atremontuotas, bet galutinam įrengimui trūksta lėšų ir medžiagų. Tai girdėdamas, prel. Bungas pažadėjo iš jam žinomų šaltinių parūpinti bent 25.000, --DM.

Buvusis Panevėžio vyskupas Paltarokas 1938 ten pradėjo statyti archit. Muloko suprojektuotą bažnyčią ir baigė 1944, bet nespėjo pašventinti. Įsteigus pionierių stovyklą, bažnyčiai joje nebuvo vietos, todėl 1957 susprogdinta švietimo komisaro Trofimovo įsakymu. Įdomu, kad Trofimovas netrukus baigė savo gyvenimą pasikardamas. Dabar bažnyčią ruošiamasi atstatyti ir pavadinti tautos kankinių vardu. Juk daug ateitininkų komunistai nukankino. Paminėtini vyskupai Borisevičius ir Reinys, prof. Dovydaitis, kun. Lipniūnas, inž. Šapalas ir daug kitų. Renkamos aukos. Į rėmėjų gretas įsijungia gamyklos ir pavieniai asmenys. Buvo atvykęs Ateitininkų federacijos vadas Polikaitis. Ir iš ateitininkų tikimasi paramos.

Per atsisveikinimo pietus padėkota seselėms už puikų maitinimą, o prel. A. Bungai - už rūpestingą globą. Sugiedota Ilgiausių metų. Virtuvės vedėja apjuosta lietuviška juosta, o prel. Bungai įteikta jo dešimties Vokietijos ateitininkų suruoštų švenčių fotografinė apžvalga.

Popiet visi skubėjo krauti savo daiktelius į automobilius ir dūmti namučių, nes po trijų dienų visados būna susikimšimų autostradose. Bet šįkart pavyko pasirinkti tokį kelią, kuriame jokių kamščių nebuvo. Iš Sekminių Memmingene visi parsivežė gražiausius išpūdžius.

Joninės

Šiomet Vasario 16 gimnazijos Romuvoje rengtos Joninės buvo įvairiais požiūriais pasisekusios: puikus oras, didelis žmonių skaičius, daug garbingų svečių ir kas svarbiausia - labai plati ir aukšto lygio programa. Tiek įvairių meninių grupių vienu kartu iš Lietuvos Romuva dar nėra turėjusi.

Šventė prasidėjo popiet šv.mišiomis, aukotomis kun.Edžio Putričio ir kun.Jono Dėdino perpildytoje Lietuvos šventųjų koplytėlėje pilyje.

Joninių šventės iškilmės vyko parke po šimtamečiu ažuolu. Jų šeimininkas gimnazijos direktorius Andrius Šmitas čia galėjo pasveikinti garbinguosius svečius: Lietuvos ambasadorių Vokietijoje prof.dr.Zenoną Namavičių su žmona, Vokietijos ir Lietuvos parlamentarų narius dr. Klaus Kübler ir Antaną Račą, Lietuvos garbės konsulą Frankfurte Karl Rothenberger, Lietuvos ambasados patarėją dr.Joną Rudalevičių su žmonomis, Lampertheimo dekaną kun.Hammerich, Hüttenfeldo viršaitį Maul, Lampertheimo miesto burmistarą Giesbert Dieter ir daug kitų aukštų vietos savivaldybės pareigūnų.

A.Šmitas vokiečių kalba supažindino svetimtaučius svečius su lietuviškais Joninių papročiais. Svarbiausi jų yra laužo kūrimas ir paparčio žiedo jieskojimas, kurio turbūt dar niekam nėra pasisekę rasti. Jis žydi tik Joninių naktį. Paparčių yra ir Romuvos parke, tad 12 val. naktį kiekvienas galės išbandyti savo laimę. Laimės jis linkėjo visiems, ypač Jonams ir Jonėms.

Prof.Namavičius jau vakar abiturientų išleistuvėse papasakojo, kaip miela jam čia svečiuotis. Dabar plačiau nusakė, kaip Joninės daug metų šeimos ir artimųjų ratelyje šventė savo sklype ir sovietų okupacijos metu.

Bundestago narys dr.Kübler pranešė, jog ir vokiečiai švenčia Jonines. Jis esąs pakviestas jų švęsti į kaimyninį Lorschą ir į Odenwaldą, tad čia negalės pasilikti iki paparčio pražydimo. Sakė, kad gražiai bendravo su buvusiu Lietuvos ambasadoriumi Vokietijoje prof.Antanaičiu, tikisi tokio pat bendradarbiavimo ir su prof.Namavičiumi Vokietijos ir Lietuvos naudai.

Hüttenfeldo viršaitis Maul teigė, kad jis su malonumu dalyvauja visose lietuvių šventėse. Manė, jog Vasario 16 gimnazija iki šiol puikiai atliko savo uždavinį. Ji bus reikalinga ir ateityje. Savo sveikinimą baigė lietuviškai - Linksmo vakaro ir Cingulingu.

Gražią dainų, muzikos ir šokių pynę pateikė Vasario 16 gimnazijos mokiniai. M.Šmitienės vadovaujama tautinių šokių grupė sušoko ketvertą mūsų liaudies šokių, A.Paltino išlavinti orkestras bei skudutininkės pagrojo po porą muzikos gabalėlių. Mergaičių ansamblis padainavo trejetą estradinių dainelių.

Tada direktorius Šmitas išvardino keletą daugiausiai nusipelnusių vokiečių, telkiančių ir siunčiančių paramą Lietuvai. Jiems klausytojai smarkiai plojo. Vilniaus lietuvių namų vidurinės mokyklos vicedirektorė Visockytė pristatė savuosius programos atlikėjus. 9-ių mergaičių dainos būrelis dviejais išėjimais padaina-

vo keletą patriotinio turinio dainelių, 6-ių porų tautinių šokių grupė, palydima magnetofono muzikos, sušoko trejetą mūsų liaudies šokių, pora mokinių deklamavo apie lietuvių kalbos grožį ir svarbą.

Lampertheimo miesto burmistras Giesbert Dieter grožėjosi lietuvišku folkloru. Jis teikiaš jam didelį pasigėrėjimą. Su Hüttenfeldo lietuviais jis susigyveno ir labai pasigestų, jei jų nebūtų. Vasario 16 gimnazija padarė didelį įnašą į Lampertheimo miesto kultūrinį gyvenimą.

Tauragės liet. liaudies dainų ir šokių ansamblis JŪRA penktadienį davė lietuvišką programą Riedstadto gatvių šventėje ir susilaukė didelio pasisekimo. Šventėje dalyvavo ir italai bei prancūzai su savo liaudies meno grupėmis. Tauragė kaip tik tomis dienomis pasirašė su Riedstadtu draugystės sutartį. Ir į Romuvą atvyko su puikia programa. Pasisveikinę Kepurine, padainavo 7 harmonizuotas liet. liaudies dainas ir pašoko 7 šokius, tarp jų čia dar nematytus, kaip Šėltinis, Kūgiukas ir kit., prisitardami puikiu liaudies instrumentų orkestru, kuris dar pagrojo ir šokiams. Nors tauragiškių atliekami dalykai susisiečia su profesionalumu, bet tai yra lietuviško liaudies meno mylėtojų bei puoselėtojų grupė. Deja, tauragiškiai ilgai neužtruko - išskubėjo į Riedstadtą, nes jų ten dar laukė pasirodymai.

Laimei, netikėtai pasirodė nemažiau šaunus po Vokietiją keliaujantis Kauno medicinos akademijos meno vienetas. Jis čia atliko plačią mūsų liaudies grupinių ir solo dainų bei šokių programą, palydėdamas puikiu orkestru, o vėliau trankiai grojo šokiams, įtraukdamas į sukurių ir garbinguosius svečius.

Sutemus uždegtas laužas su dideliu spalvotų ugnių feierverku. Apie jį žmonės būriavosi iki paryčių.

Tyras ir sveikas parko oras kėlė didžiulį apetitą. Prie bilietų kasos valgiams ir gėrimams visą naktį neišnyko eilės, o jų barus aptarnaujantieji mokytojai ir mokiniai turėjo plušėti pasiraitytoje rankovės. Sparčiai dirbo ir kavos baras su pyragais. Didelį pasisekimą turėjo ir Romuvos moterų klubo loterija, nes Joninių naktį daug kas norėjo išbandyti savo laimę. Jei kas laimę loterijoje surado, tai Moterų klubas, susilaukęs gražaus pelno.

Jei kam nubodo sukiotis apie 600 žmonių šurmuly, kurio mažiau siai pusė buvo iš Lietuvos, tas apžiūrinėjo 9-oje klasėje iškabinėtus mokinių dailės darbelius.

Lietuviškos Joninės neliko nepastebėtos vokiečių spaudos. Jų laikraščiai išspausdino išsamius reportažus.

"LIETUVIŲ NAMŲ" MOKYTOJŲ IR MOKINIŲ VIEŠNAGĖ

Prieš trejus metus Lietuvos Švietimo ministerija įsteigė Vilniuje vidurinę mokyklą lietuvių kilmės vaikams iš buvusios Sovietų Sąjungos. Tai mokykla, visai panaši į Vasario 16-osios gimnaziją, tik į ją mokiniai renkasi iš Rytų, o į mūsų gimnaziją - daugiau iš Vakarų. Ši mokykla pasivadino "Lietuvių namais". Turė didelį bendrabutį, kuriame šiuo metu gyvena maždaug 130 vaikų, tarpe jų ir pradinių klasių mokinukai.

Prieš porą metų šios gimnazijos direktorius A. Rudys lankėsi Vasario 16 gimnazijoje. Vėliau mūsų mokiniai Velykų atostogų metu lankėsi Lietuvoje ir galėjo apsigyventi šios mokyklos bendrabutyje, buvo maitinami, net pavežiojami po Lietuvą.

Gerų aukotojų dėka ("Atviros Lietuvos fondas" paaukojo 5000 \$) 18 šios mokyklos mokytojų ir 19 mokinių, atlikę daugybę formalumų ir išsinuomoję autobusą "Ikarus", globojami direktoriaus pavaduotojos Visockytės Apolonijos, įveikė beveik 2000 km atstumą nuo Vilniaus iki Hüttenfeldo. Su jais atvyko ir Kultūros bei švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais tarnybos darbuotoja E. Matulionienė. Ši grupė Vasario 16 gimnazijoje svečiavosi 5 dienas. Ir mokytojai, ir mokiniai lankėsi įvairiose pamokose, draugavo su kolegomis, apžiūrėjo Heidelbergo, Wormso ir kitų miestų išžymybes, o čia ir Joninės atėjo - tad visi dalyvavo šventinėje programoje. Buvo gražu matyti, kaip juodbruvas lietuviukas iš Kaukazo šoka su šviesiaplauke lietuvaite, kurios tėveliai gyvena netoli Japonijos. Atvykusiųjų tarpe buvo ir palikuonis lietuvių, caro ištremtų po 1863 metų sukilimo. Aikštėje po didžiuliu ąžuolu buvo matomi lietuvių vaikai iš visų pasaulio žemynų, išskyrus Australiją ir Antarktį. Atrodė, jog esame stirpūs, jei mus vienija mokyklos, tėvų žvilgsnis į lietuvišką savo vaikų ateitį. Ir Vasario 16-osios gimnazija šiuo metu buvo tikra šeiminkė, nes čia besimokantys mokiniai iš Lietuvos jau pamilo ją. Čia jie pasitinka savo tautiečius iš anapus Atlanto, iš Vokietijos ir kartu stato tiltą tarp Rytų ir Vakarų. Tik dabar ryškėja šio reiškinio esmė, ir paradoksalu, bet atrodo, kad Vasario 16-osios gimnazija dabar dar reikalingesnė negu Lietuvos okupacijos metais.

Birželio 27-os rytą "Ikarus" pajudėjo iš gimnazijos kiemo. Ore tvyrojo išsiskyrimo nuotaika, adresų knygutėse džiūvo nauji adresai, kvepiantys susitikimais ateityje. Liko atmintyje malonūs veidai, lietuviškų žodžių garsai - galbūt visai neseniai išmoktų žodžių, gal su ispanišku arba gruzinišku akcentu, tačiau suprantamu ir artimu.

Netikėtas žemaičių ansambliuko T A D U J A apsilankymas

Žemaitiško folkloro ansambliukas TADUJA iš Kelmės, savaitgalį gastroliavęs Stetteno pily ir apylinkėse, grįždamas namo birželio 15 užsuko į Vasario 16 gimnaziją ir čia koncertavo. Kadangi vėlyvas popietis buvo giedras ir šiltas, kelmiškiai šoko, dainavo ir grojo aikštelėje po šimtamečiu ąžuolu.

Atvažiavo 19 TADUJA narių su savo vadove Angele Jonušaite: 14 tautiniais drabužiais apsirengusių šokėjų bei dainininkų (9 mergaitės ir 5 vyrai) ir 5-ių pučiamųjų orkestrėlis. Dainavo tik žemaitiškas liaudies dainas ir šoko tik Kelmės regiono liaudies šokius, prisitardami liaudies muzikos instrumentais - kanklėmis, armonika, lumsdeliu, būgnu bei skambalu.

Koncertas pradėtas smagiu maršu. Tuoju suskambėjo chorelio dainos, pasirodė šokėjai, šokius pakeitė orkestras ir taip žemaičių liaudies menas bangavo apie valandą. Lietuvos seimo narys kelmiškis Antanas Račas supažindino savo žiemiečius su žiūrovais. Dėkojo direktoriui Andriui Šmitui ir LB valdybos pirmininkui Arminui Lipšiui, kurie, kai geležinė uždanga buvo dar nepajudinama, "ambasadoriavo" Lietuvai. Prsidėjus "perestroikai", Vokietijos lietuvių aukomis įsteigė lietuvių informacijos biurą. Jam vadovauti pakvietė kalbėtoją. Paminėjo ir Justiną Lukošį.

Tamsiausiais Lietuvai laikais per Tautinį Ispanijos radiją iš Madrido jis palaikė pavergtųjų tautiečių išsilaisvinimo viltį šūkiu - Lietuvai, nenustok tikėjęs Lietuvos laisve! Galop priminė ir masinių pabaltiečių trėmimų pradžios 52-ąsias metines.

Po orkestro intarpo direktorius Andrius Šmitas padėkojo svečiams už puikią meno atgaivą. Šioje gimnazijoje yra koncertavę patys geriausi Lietuvos ansambliai, bet kelmiškio ansambliuko pasirodymas nenusileidžia patiems geriausiems. Papasakojo apie gimnaziją, jos veiklą ir apie Vokietijos lietuvius. Kadangi tik prieš keletą valandų sužinota apie svečių atvykimą, negalima buvo sukviesti daugiau žiūrovų. Dėkojo A.Račui už vadovavimą Lietuvos informacijos biurui, per kurį užmegzta daug Lietuvai naudingų ryšių ir surasta daug draugų. Tas biuras paskatino vokiečių parlamentarus įsteigti Pabaltiečių informacijos biurą Bonnoje o Lietuvos vyriausybei - savo ambasadą Vokietijoje.

Orkestras grojo maršus, valsus, lietuvių liaudies melodijų potpourri.

Svečiai pastebėjo, kad tarp žiūrovų yra labai dosni vokiečių Naumerių šeima iš Mannheimo. Ji teikia didelę paramą Kelmės ir kitoms šalpos įstaigoms. Ir šiandien atskubėjo su vaisiais bei kitomis gėrybėmis keliaujančiam ansambliukui. Naumerių garbei sugrotas smagus maršas. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Tada svečiai susimaišė su žiūrovais, ilgai šoko ir dainavo, žaidė kartu. Prieš atsisveikindami, dar apžiūrėjo pilį, jos koplytėlėje pagiedojo Marija, Marija ir jau temstant leidosi į ilgą ir varginančią kelionę autobusu namo.

40-oji EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ 1993 rugpjūčio 1 - 8

Vokietijoje, Augsburgė, vyskupijos akademijoje HAUS ST.ULRICH, Kappelberg 1.

Numatytos paskaitos:

Vincas BARTUSEVIČIUS (Wittlich) "Socializmo liekanos Lietuvos žmonių santykiuose".

Alfredas BUMBLAUSKAS (Vilnius) "Zenono Ivinskio vieta mūsų istoriografijoje".

Kajetonas J.ČEGINSKAS (Uppsala) "40 savaičių ir kas po to?" (Pasisakymai dėl Savaičių ateities).

Vaidotas DAUNYS (Vilnius) "Gruodas už lango. Jasmanto ir Putino poezijos prasmė".

Kęstutis GIRNIUS (Münchenas) "Politinė padėtis Lietuvoje".

Kun.Jonas JORAITIS (Termen/Kaunas) "Iš kokios pareities sėsim stiprybę ir gudrybę - mintį ir išmintį?" (Teologija, filosofija ir sielovada Lietuvoje).

Darius KUOLYS (Vilnius) "Inteligentija posttotalistinėje Lietuvoje".

Vincas NATKEVIČIUS (Viernheim) "Putino lyrika".

Saulius PEČIULIS (Vilnius) "Ekonominės reformos raida Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo".

Tomas SODEIKA (Kaunas) "Postsovietinė Lietuva ir laikmečio davios situacija".

Algirdas STEPAITIS (Arlington Hts.) "Žemės alyvos (naftos) svarba kasdieniniame gyvenime".

Vidmantas VALIUSAITIS (Kaunas) "Putinas Jono Griniaus žvilgsniu".

TEVYNĖS VALANDELEJĖ "Prof.Vytauto LANDSBERGIO žodis ir Čiurlionio kūriniai pianinui".

Koncertuos solistė LILIJA ŠUKYTĖ (Northeim) palydint Vyteniui VASYLIŪNUI, kurio bus ir vargonų koncertas.

Savaitę moderuoja K.J.Čeginskas (Uppsala), S.Girnius (München), V.Natkevičius (Viernheim).

Rengėjai - A.Griniene ir R.Hermanas iš Müncheno.

Kapelionas - kun.J.Jūraitis.

Nakvynė su maistu kainuos 490 DM.

Registracijos mokestis 100 DM, jaunimui - 50 DM.

Registruotis: A.Grinius, Diamantstr.7, 8000 München 50.

GAISRININKŲ ŠVENTĖ ROMUVOS PARKE

Mūsų gimnazijai Dievas skyrė išsikurti nedideliame Hüttenfelde. Per 40 jos gyvavimo metų kaimas išsiplėtė, gyventojų skaičius išaugo iki 2000. Jie su ilgesiu žvelgia į pilies parką ir pilį, kurią prieš 40 metų aptiko a. a. tėvas Bernatonis ir kurią Vokietijos Lietuvių Bendruomenė nupirko gimnazijai. Parkas - vienintelis didesnis žalias plotas kaime. Šiomet Hüttenfeldo gaisrininkų savanorių draugija šventė savo gyvavimo 100 metų jubiliejų. Išskilmės tęsėsi 3 dienas. Sekminių dieną šventė atsikėlė į gimnazijos parką bei pilį. Pilies salėje buvo įrengta kavinė, o didžiojoje parko pievoje buvo pastatyta didžiulė palapinė, kurioje galima buvo užvalgyti ir atsigerti. Dūdų orkestras linksmino visus puotaujančius. Vaikams žaisti buvo įrengtas guminis namelis. Jame daugybė vaikų šokinėjo iki suprakaitavimo, čiuožė nuo guminio kalnelio ir šiaip dūko kaip išmanydami.

Gimnazija Sekminių proga trumpai atostogavo: vieni buvo išvykę į ateitininkų šventę Memmingene, kiti ilsėjosi pas tėvelius - mokinių buvo čia maža. Tačiau Hüttenfeldo lietuviai užkandžiavo ir alutį gėrė kartu su vokiečiais. Stebėjo, kaip jie džiaugiasi parko žaluma, kaip mamos laimingos, kad vaikai gali lakstyti laisvoje pievos platybėje ir nereikia saugotis pravažiuojančių mašinų. Pilies mūrų vėsuma maloniai nuteikė salėje gurkšnojančius kavą. Iš visų pusių buvo girdėti pasigėrėjimo šūksniai.

1984 ši pilis degė, o tie patys gaisrininkai nuo ryto iki vakaro ją gesino. Tuo metu jie matė griuvėsius, degėsius, o dabar - nuostabiai gražiai atstatyta pilis, sutvarkyta aplinka. Tiesą sakant, iki šiol Hüttenfeldo visuomenė dar ir neturėjo progos gerai apžiūrėti atnaujintos pilies.

Vokiečių spauda parodė šventei daug dėmesio. Iki šiol girdėti atsiliepiamai apie šaunias Sekmines pilies parke.

RYTŲ VOKIEČIAI REIKALAUJA PANAIKINTI VIZAS PABALTISO KRAŠTAMS

Vokietijoje visi įsitikinę, jog netrukus būsiančios panaikintos vizos lietuviams, latviams ir estams į Vokietiją ir vokiečiams - į Pabaltijo kraštus, bet tos dienos vis nesulaukia. Tuo klausimu Pabaltijo vokiečių mėnraštis BALŲ LAIŠKAI (Baltische Briefe) birželio numery išspausdino Krikščionių demokratų (CDU) frakcijos Saksonijos landtage Volker Schimpff rašini vedamuoju, reikalaujančiu "Pagaliau panaikinti vizas". Jame rašoma, kad į daugumą Europos kraštų vokiečiai keliauja parodydami savo užsienio pasą arba tik asmens liudijimą. Bet to nepakanka vykstant į Pabaltijo kraštus - į senąją Hanzos miestą Taliną reikia vizos. Iš vis daugiau Europos kraštų (ir ne tik iš Vakarų Europos) lankytojai atvyksta į Vokietiją be vizų. Tik ne iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos - tarp Vokietijos ir Pabaltijo kraštų tebėra vizos. Tai nėra jokia įtemptas padėtis tarp Vokietijos ir anų kraštų išraiška. Nepagrįstas nurodymas į tai, kad kiti Europos Bendruomenės kraštai iš pabaltiečių vis vien reikalautų vizų. Ar "Europa" nėra tik atsikalbinėjimas savų politikų klaidoms dangstyti, jei vizų panaikinimas buvo galimas (susitarant dėl to) su didesne ir keblesne Lenkija?

Straipsnio autorius džiaugiasi, jog Saksonijos respublika vėl pirmoji vokiečių ir pabaltiečių santykių klausime. Jos minist-

ras Biedenkopf pasinaudojo išakmiu siūlymu ir per kraštus (landus) pareikalavo Vokietijos vyriausybę sunormuoti santykius su Pabaltijo valstybėmis. Š.m. gegužės mėn. vidaus reikalų ministrų konferencijoje federalinė vyriausybė buvo paprašyta ištirti, ar negalima būtų su Lietuva, Latvija ir Estija susitarti dėl vizų panaikinimo...

Toliau Schimpff nurodo, jog nebuvo joks atsitiktinumas, kad ši iniciatyva išėjo iš Saksonijos. Po kruvinių 1991 metų sovietinių dalinių užpuolimų Vilniuje ir Rygoje Saksonijos landtago delegacija aplankė Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentus. Tais pačiais metais atvyko dvi Estijos Aukščiausiosios Tarybos delegacijos į Saksoniją. Pirmąją valstybinę vizitą iš Vokietijos atliko Saksonijos landtago pirmininkas Iltgen, aplankydamas Lietuvos parlamento pirmininką Landsbergį 1991-aisiais birželio mėnesį, t.y. lygiai prieš dvejus metus... Nepaisant draugiškų Vokietijos ir Pabaltijo kraštų santykių ir vykstančių derybų, taip ir lieka neatsakytas klausimas - kada pagaliau bus panaikintos vizos ir žmonės galės laisvai keliauti.

MIRUSIEJI

J o n a s JUODIS, VLB Schwetzingeno apylinkės narys, mirė 1993 gegužės 20 Helmstedto ligoninėje. Palaidotas gegužės 24 St. Stephani kapinėse Helmstedte. Laidotuvių apeigas atliko vietos vokiečių katal. kunigas, dalyvaujant 25 asmenims. Padėtas VLB Schwetzingeno apylinkės vainikas.

Buvo gimęs 1923 rugpjūčio 21 Karūnavoje, Kėdainių apskr. Pirmą kartą į Vokietiją atvyko 1941, antrą kartą - 1944. 1950 - 1961 dirbo Amerikiečių armijos 8591 lietuvių inžinerijos kuopoje Schwetzingene. Persikėlęs į Helmstedtą, iki išėjimo į poilsį dirbo social. aprūpinimo įstaigoje. Liko Lietuvoje 93 m. motina, brolis ir sesuo. Buvo susipratęs lietuvis.

O n a KOMOROWSKI-Bartusevičienė, VLB Romuvos apylinkės narė, mirė š.m. birželio 15. Palaidota birželio 21 Wittlichio Burgstrasse kapinėse. Laidojimo apeigas atliko vietos šv.Morkaus parapijos katal. klebonas kun.Halfmann. Tarp kitų vaininkų buvo ir Vasario 16 gimnazijos bei Vokietijos LB. Kapinių koplyčioje prie karsto stovėjo dvi Vasario 16 gimnazijos mokinės, apsirengusios tautiniais drabužiais.

Gedulingas šv.mišias šv.Morkaus bažnyčioje aukojo kun.Jonas Dėdinas. Per pamokslą jis prieštaravo minčiai, jog kiekvienas išei-
na iš gyvenimo tuščiomis rankomis. Nuo lopšio iki karsto žmogus rašo savo gyvenimo knygą, kurią nusineša žengdamas pro amžinybės vartus. Bažnyčia moko, jog mirusiems galime padėti maldomis. Tuo tikslu čia ir susirinkome.

Visi buvo pakviesti į svetainę kavutės. Laidotuvėse dalyvavo Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybų pirmininkai A.Lipšys bei V.J.Damijonaitis, direktorius A.Šmitas, LB reikalų vedėjas J.Lukošius, velionės giminės ir kiti, iš viso apie pusšimtis asmenų.

Velionė Ona Budaitė buvo gimusi 1916 birželio 23. 1936 ištekėjo už Vinco Bartusevičiaus. Į Vokietiją atvyko 1944. Apsigyveno Lübecke. 1968 mirė jos vyras. 1969 su šeima atsikėlė į Vasario 16 gimnaziją Hüttenfelde, kur daug metų virėjavo. Išėjusi į poilsį, 1982 ištekėjo antrą kartą į Weiterstadtą, kur ir mirė. Liko sūnus Vincas Bartusevičius, VLB tarybos narys, valdybos vicepirmininkas bei Lietuvių kultūros instituto vedėjas su šeima ir giminės Lietuvoje.

Padėka

Ignas Šmigelskis iš Heuchelheimo pagarbiai dėkoja visiems, kurie jį sveikino raštu ir žodžiu š.m. balandžio 25 gimtadienio proga, ypač Jono Ivanausko šeimai.

INFORMACIJOMS leisti aukojo DM:

Eduardas Voroneckas iš Weinheimo ir Jeronimas Jarumbavičius iš Mannheimo po 50.

Povilas Baužys iš Horb-Obertalheimo 40.

Gerhard Lepa iš Grossniedesheimo, Vaclovas Dubauskas iš Rheinhau-seno, Tad Sartorius iš Mannheimo ir Algimantas Sakalauskas iš Bonnos po 20.

Martin Müller iš Baknango 15.

Ačiū.

Nuoširdžiai užjaučiame

mielą Bendradarbį Vinčą Bartusevičių, M.A., netekusį mylimos Mamy-tės Onos Komorowski-Bartusevičienės.

Vokietijos LB valdyba

Gauta paminėti

KIBIRKŠTELĖ - 1993 birželis Nr.3 Vokietijos lietuvių jaunimo są-jungos 12 psl. iliustruotas laikraštėlis. Redaktorė Vaida Miklo-vaitė, pavaduotojas Klaus Žulys, nuotraukos Dalios Baliulytės ir Vaidos Miklovaitės. Anot redakcijos, "Šis numeris skirtas in-formuoti visus apie VLJS paskutinį suvažiavimą, kuris įvyko 1993 gegužės 19 - 23 Bonnoje". Daug informacijos apie VIII Pasau-lio LJ kongresą.

BOKŠTO ŠEŠĖLY - metinis Vasario 16 gimnazijos ateitininkų 16 psl. iliustruotas leidinėlis. Redaktorė Elvyra Kalvėnaitė, nu-otraukos Marytės Šmitienės, piešiniai Juttos Wiebernaitytės ir Mo-nikos Gylytės. Turiny: ateitininkų kronikos žinutės ir beletris-tikos bei poezijos bandymai.

Numatomi renginiai:

Rugpjūčio 1-8 - 40-oji Europos liet. studijų savaitė Augsburgėje.

Spalio 15-17 - Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija ir metinis narių suvažiavimas Romuvoje.

Lapkričio 19-21 - Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Romuvoje (Hüttenfeld).

1994 vasario 19 - Vasario 16-tos 76-ųjų ir Gimnazijos atsikėlimo į Hüttenfeldą 40-ųjų metinių minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhaus'e.

=====